

Q&A Webinar Waterenergieplan 20 april 2023

Vragen aan Hans van Arnhem	Antwoorden
<i>Voor grote gebiedsontwikkelingen waarbij de energievoorziening wordt aanbesteed is het zeer belangrijk om op voorhand zekerheid te hebben op het gebruik thermische energie uit oppervlaktewater. Zeker als er weinig alternatieven zijn. Als er meer kapers op de kust zijn om een vergunning aan te vragen én het principe wie het eerst komt wie het eerst maalt geldt nog steeds. Daarnaast is het waterenergieplan nog geen bestaand instrument. Welke juridische instrumenten zijn er dan wel om deze overbruggingsperiode (totdat het waterenergieplan er is) om te zorgen dat het belang van de gebiedsontwikkeling geborgd blijft?</i>	Een WEP zou inderdaad deze onzekerheid deels kunnen ondervangen door aan de voorkant aan te geven hoeveel warmte waar mag worden onttrokken en dat te 'reserveren'. De beschikbare warmte zou over de ontwikkelaars verdeeld moeten worden, via een bepaalde verdeelsleutel. Dat soort methoden moeten nog ontwikkeld worden. Mbt overbrugging, dat is volgens mij is dat nu niet goed geregeld. Waterschappen verlenen de vergunning, maar het toetsen op cumulatieve effecten is nog lastig. Bovendien toetsen zij niet op een eerlijke, of ruimtelijk verdeling. Daar zou een rol voor de gemeente liggen. Die zou kunnen toetsen of het in lijn is met het Omgevingsbeleid, maar dan zou zo'n plan of reservering wel ergens in het beleid vastgelegd moeten zijn.
<i>In hoeverre zou een, eerder op gang gezette, hybride aanpak om een binnenstad van het gas te krijgen, invloed hebben op de toekomstige implementatie van TEO? Dit kijkend naar het verloren schaalvoordeel. En wordt hier rekening mee gehouden?</i>	Collectieve warmtesystemen zijn gebaad bij afnemers, anders komt de business case niet rond. Een aanpak met individuele warmtepompen zou collectieve warmte dus kunnen ondermijnen. Dat geldt ook voor TEO-gevoede systemen. Met dit mechanisme wordt (nog) niet goed rekening mee gehouden naar mijn mening. Wel begrijpelijk overigens, want men wil tempo maken en dan is individueel soms makkelijker dan collectief (blijkt).
<i>Concreet casus: Voor een grote ontwikkeling wordt in het warmteplan van die ontwikkeling geanticipeerd op TEO en dat rekent op de beschikbaarheid van warmte in een nabij gelegen watersysteem/-gang. De gemeente wil dit ook. De ontwikkeling heeft een grote doorlooptijd (orde 5-10 jaar). Het risico bestaat dat een andere partij (bijv. woontoren) ook TEO wil inzetten en die partij is sneller met het aanvragen van een vergunning. Dat frustreert de grote ontwikkeling want die kan wellicht</i>	Op dit moment denk ik van niet. Als de vergunning vergeven is, dan kan deze niet ingetrokken worden. De twee aanvragen worden apart getoetst en moeten aan de criteria voldoen. Uitrust van vergunningsruimte oid is nog niet geregeld. Je zou idd kunnen denken aan "warmterechten" (warmtecertificaten) o.i.d. die verhandeld zouden kunnen worden.

<i>minder thermische energie winnen. Het waterschap kan de vergunning voor de woontoren nu niet tegenhouden en ook geen pro forma vergunning afgeven voor de grote ontwikkeling. Kan hier wel in gestuurd worden zodat de 'grote' ontwikkeling een soort voorrecht krijgt?</i>	
<i>In diverse stedelijke gebied ontstaan warmtenetten. Bij dorpen in bijv. het Groene Hart (met veel water) is mogelijk aquathermie een mooie oplossing. Vragen:</i> <i>1. Zijn dit goede kansen?</i> <i>2. Worden hier ook onderzoeksmodellen voor gemaakt?</i>	1. Ja, dat zijn zeker kansen. Er moet dan gekeken worden of het technisch haalbaar is. Ook de kostenkant moet bekeken worden. Is een TEO-systeem het meest wenselijke systeem in vergelijking met andere warmteopties. Voor regio Holland Rijnland zijn daar ook verkennende studie gedaan: https://www.warmingup.info/documenten/van-der-brugge-et-al-2022-rapport-casus-hollandrijnland_warmingup_t3p3a.pdf 2. op www.aquathermieviewer.nl of op Potentiekaart(geoapps.nl) kan de potentie voor aquathermie bekeken worden. Daarnaast zijn er rekenmodellen die watertemperatuur berekenen als gevolg van aquathermie. Voor inzicht in lokale en cumulatieve effecten.
<i>Wie is nou waar verantwoordelijk voor? Als vb. De gemeente heeft inzicht in de warmtekavels, het waterschap heeft inzicht in de warmtepotentie. Wie maakt deze koppeling en wie gaat dit toetsen?</i>	Deze koppeling wordt nog niet voldoende gemaakt (vandaar het voorstel voor een WEP). In principe wijst de gemeente de kavels aan. Maar het is niet duidelijk vastgelegd hoe de kavels bepaald worden en tot stand moeten komen. Dit komt mede door vertraging in de wetgeving (warmtewet 2.0). Gemeenten kunnen (nog) niet opleggen welke warmtebron gebruikt wordt. (Daarom is een soort van optimalisatie (warmtevisie/plan) op hoger schaalniveau lastig.) Daardoor kunnen waterschappen eigenlijk alleen reactief opereren, nl aanvragen toetsen op vergunning. Het idee zou zijn om dat toch wat proactiever aan te pakken, dus gemeenten en waterschappen maken gezamenlijk een plan. We moeten onderzoeken welke instrumenten taken en bevoegdheden daarbij horen.
<i>Natura 2000 gebieden hebben veelal een grote opgave op het gebied van KRW. Zou TEO hieraan een positieve bijdrage kunnen leveren door bijv. ook nutriënten te filteren? Dus geen verbod op TEO maar toestaan onder voorwaarden.</i>	Dat zou ik niet durven zeggen (niet mijn expertise). Dat hangt van het type filters af. Wellicht dat hier wel combinaties te vinden zijn.

<i>Waarom wordt er zo strak naar de temperatuurdaling van het water gekeken? Als ik als relatieve leek hiernaar luister, denk ik: de aarde warmt op, zo ook het water. Wat je kunt doen om de watertemperatuur te laten dalen en de warmte weer in te zetten voor andere toepassingen, lijkt me alleen maar goed. Ik snap dat er dan wel lokale effecten zijn m.b.t. ecologie/waterkwaliteit. Maar als de regionale/landelijke/mondiale overwegingen kijken, is het ecologisch effect door temperatuurdaling van het water dan niet juist wenselijk?</i>	Grote temperatuurdalingen kunnen effect hebben op de ecologie en dat willen we voorkomen. Maar als het water te warm wordt, kan dat ook nadelige effecten hebben en kan extra warmteonttrekking wenselijk zijn. Dus ja, dit in balans met elkaar zien. Wel is de opwarming geleidelijk, diffuus en lange termijn en de koudelozingen lokaal, dus daar zal rekeningen mee gehouden moeten worden.